

ANEMIYA VA UNING TURLARI, KLASSIFIKATSIYASI, DAVOLASH USULLARI.

Uzoqova Oyjamol Narzullayevna

Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Gematologiya kafedrasida assistenti.

Tohirova Jayrona Izzatillo qizi

Nurxonov Jamshid Nuriddin o'g'li

Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti Davolash ishi fakulteti talabalari

Annotatsiya: *Tasniflash, etiologiya, patogenez, aplastik anemiya diagnostikasi va terapiyasiga yondashuvlar yoritilgan. Anemiya mustaqil kasallikdir. U boshqa kasalliklar yoki ularning kombinatsiyasi fonida rivojlanadi va batafsil tashxisni talab qiladi. O'z-o'zini davolash yoki uzoq muddatli davolanishning etishmasligi qo'shimcha asoratlar va qaytarilmas buzilishlarga olib kelishi mumkin, shuning uchun anemiyaga birinchi shubha bilan mutaxassislariga murojaat qilish kerak.*

Kalit so'zlar: *aplastik anemiya, suyak iligi transplantatsiyasi, immunosupressiv terapiya.*

Anemiya-bu qon hujayralari tuzilishining patologik buzilishi, unda gemoglobin kontsentratsiyasi pasayadi. Shu bilan birga, qizil qon tanachalari soni kamayadi. Anemiya ikkilamchi kasallik sifatida tavsiflanadi va boshqa kasalliklarning alomatidir. Keling, anemiya nima ekanligini, uning paydo bo'lishining sabablari va alomatlarini, anemiyani qanday davolash mumkinligini batafsil tahlil qilaylik.

Anemiya: simptomatologiya, qanday davolash kerak

Kasallikning ikkinchi nomi bor – anemiya. Bu tanadagi temir etishmasligi bilan yuzaga keladigan klinik-gematologik sindrom. Anemiya o'z-o'zidan rivojlanmaydi, ammo virusli va yuqumli kasalliklardan tortib onkologik o'smalargacha bo'lgan ko'plab kasalliklarga hamroh bo'ladi. Shuning uchun, agar anemiya mavjudligini ko'rsatadigan alomatlar paydo bo'lsa, darhol shifokor bilan maslahatlashing. Tekshiruv davomida shifokor patologiyaning sabablarini tushunishi, qon holatini aniqlashi va davolanishni buyurishi mumkin.

Anemiya belgilari

Ba'zi odamlar anemiyani temir tanqisligi deb atashadi. Ushbu tushunchalarni qarindosh deb hisoblash mumkin, ammo ular bir xil emas. Temir kabi komponentning etishmasligi erkaklarning taxminan 17 foizida, ayollarning 50 foizida etishmovchilik namoyon bo'ladi. Ammo temir tanqisligi anemiyasi hamma uchun

ham namoyon bo'lmaydi. Agar qonda gemoglobin miqdori 120 g/l dan kam bo'lsa, shifokor ushbu tashxisni qo'yadi, shu bilan birga qondagi qizil qon tanachalari miqdori ham 3,8 million/mkl gacha kamayishi kerak.

Shuni ta'kidlash kerakki, bunday anemiya juda beparvo hisoblanadi. Axir, qon temir tanqisligiga oxirgi marta javob beradi, birinchi navbatda, organlar va to'qimalarda tarkibiy qismlar etarli emas. Bu shuni anglatadiki, tanada salbiy jarayonlar allaqachon boshlangan. Shuning uchun anemiya belgilarini o'z vaqtida aniqlash va kasallik bilan kurashishni boshlash muhimdir.

Asosiy belgilar:

mushaklar kuchsizligining paydo bo'lishi. Ushbu holat ko'pincha charchoq bilan bog'liq, ammo agar siz sog'lig'ingizning yomonlashishini va zaiflikni muntazam ravishda sezsangiz, bu anemiyani ko'rsatishi mumkin;

- soch to'kilishi va mo'rt tirnoqlar kasallik mavjudligini ko'rsatadi;
- teri sariq-oqarib ketadi;
- tilda yonish hissi paydo bo'ladi, go'yo u kuyib ketgandek. O'zgartirilgan ta'm kurtaklari ham kasallik borligining belgisidir;
- ayollarda qon yo'qotilishi tufayli hayz tsikli o'zgarishi mumkin.

Ushbu belgilarning mavjudligi anemiyaning faol rivojlanishini ko'rsatadi. Qon sifatini zudlik bilan yaxshilash kerak, anemiya bilan bog'liq muammolarni hal qilishga yordam beradigan shifokor bilan maslahatlashing. Anemiya uchun qaysi shifokorga murojaat qilish kerak, biz sizga keyinroq aytib beramiz.

Kattalar va bolalardagi anemiya

JSST ma'lumotlariga ko'ra, butun dunyo bo'ylab 2 milliardga yaqin odam kamqonlikdan aziyat chekmoqda. Ular orasida bemorlarning aksariyati bolalardir. Maktabgacha yoshdagi bolalarning 47,4 foizi u yoki bu shaklda shunga o'xshash tashxisga ega, bolalarning 25,4 foizi maktab yoshidagi kasallikka moyil. Kattalardagi anemiya ham keng tarqalgan. U kim uchun ko'proq xavfli? Hukm qilish qiyin, chunki bolalar ko'proq xavf ostida, ammo kattalarda davolanish muddati biroz uzoqroq.

Bolalikda patologiyaning sabablaridan biri bu tez o'sishdir. Tana ko'proq miqdorda ozuqa moddalarini talab qiladi, gematopoez mexanizmlari hali to'liq tuzatilmagan. Shuning uchun ba'zi mutaxassislar ushbu patologiyani bolalik davrida xavfsiz deb hisoblashadi. Ammo bu unday emas, chunki temir kabi tarkibiy qismlarning etishmasligi bilan ishtaha yo'qoladi, immunitet tizimi azoblanadi. Bu boshqa tabiatdagi tez-tez uchraydigan kasalliklarga, sekin vazn ortishiga, harakatsizlikka olib keladi. Temir tanqisligi anemiyasi bolani ko'z yoshlari va asabiylashtiradi.

Voyaga etgan odamda temir tanqisligi anemiyasi bilan gipoksik koma rivojlanishi mumkin. Katta qon yo'qotish bilan u o'limga olib keladi. Kasallikni o'z vaqtida davolash muhimdir. Anemiya belgilari aniqlangandan so'ng, darhol shifokor bilan maslahatlashish kerak. Shifokor tashxis qo'yadi, umumiy farovonlikni yaxshilaydi, yashirin tahdidlarni aniqlaydi va yo'q qiladi.

Anemiya belgilari

Temir tanqisligi anemiyasini sezish qiyin emas, ammo shu bilan birga bemorlarning aksariyati kasallikning kech bosqichlarida shifokorga murojaat qilishadi. Buning sababi shundaki, bir muncha vaqt anemiya o'zini his qilmaydi yoki alomatlar ayniqsa bezovta qilmaydi. Ammo, yuqorida aytib o'tganimizdek, qonning shikastlanishi oxirgi marta sodir bo'ladi, avval to'qimalar va organlar azoblanadi. Shuning uchun, agar alomatlar aniqlansa, mutaxassisga murojaat qilishni, tekshiruvdan o'tishni va kasallikni yo'q qilishni tavsiya etamiz. Anemiya belgilari quyidagi omillardir:

- tananing umumiy zaifligi paydo bo'ladi;
- ishlash sezilarli darajada kamayadi;
- agar odam faol jismoniy yoki aqliy ish bilan band bo'lmasa ham, yuqori charchoq paydo bo'ladi;
- doimiy uyquchanlik holati;
- kayfiyat muntazam ravishda o'zgarib turadi;
- asabiylashish darajasi oshadi;
- siz vitaminlar etishmasligini his qilasiz, doimo biror narsani xohlaysiz;
- bosh og'rig'i paydo bo'ladi;
- quloqlarda jiringlash yoki tashqi shovqinlar paydo bo'lishi mumkin;
- ko'zlar oldida pashshalar paydo bo'ladi;
- yeyilmaydigan narsalarni iste'mol qilish uchun dahshatli istak paydo bo'ladi;
- kasallik muvozanatni yo'qotishdan oldin ham bosh aylanishi bilan tavsiflanadi;
- nafas qisilishi vaqti-vaqti bilan namoyon bo'ladi;
- soch va tirnoqlar mo'rt bo'lib, ularning holati va tashqi ko'rinishi yomonlashadi;
- yurakda anemiya bilan og'riq paydo bo'ladi;
- mushaklarda zaiflik paydo bo'ladi;
- temir tanqisligi anemiyasi rivojlanishi bilan ongni yo'qotish xurujlari paydo bo'ladi.

Bu asosiy alomatlar, ammo tana har qanday tarkibiy qismlarning, ayniqsa temirning etishmasligini boshqa yo'l bilan ko'rsatishi mumkin. Sog'lig'ingiz holatini kuzatib boring, agar anemiya belgilari paydo bo'lsa, ularni e'tiborsiz qoldirmaslikni, balki shifokor bilan maslahatlashishni, vaziyatni o'rganishni va sog'lig'ining yomonligini bartaraf etish usullarini aniqlashni tavsiya etamiz.

Bizning klinikamizda siz sifatli tibbiy yordam olasiz. Mutaxassislar kerakli tadqiqotlarni o'tkazadilar, testlarni tekshiradilar, diagnostika yordamida anemiya turini aniqlaydilar va kasallikni yo'q qiladilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Alekseev H. A. Anemiya. Qarang:: Gippokrat, 2004; 512.
2. Abdulkadirov K. M. klinik gematologiya. Qo'llanma. M. Spb.: Piter, 2006; 448.
3. Gematologiya. Tahririda O. A. Rukavitsin. Qarang:: MCHJ D. P., 2007; 912.
4. Vorobyov P. A. klinik amaliyotda anemiya sindromi. M.: Newdiamed, 2001; 165.
5. Tog'li N. V., Vilchevskaya E. V., Bordyugova E. V. bolalardagi applastik anemiya. Bolaning sog'lig'i. 2013; 7: 50.

